

III. Z ŻYCIA NAUKOWEGO

Sprawozdanie z XI Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej z cyklu „Edukacja wczoraj, dziś i jutro”, z tytułowanej „Rola rodziny w edukacji – jaka była, jaka jest, jaka być powinna?”

Poznań, 10 czerwca 2024 roku

Rodzina odgrywała i nadal odgrywa kluczową rolę w edukacji dziecka. O wpływie podstawowej jednostki społecznej na wszechstronny rozwój dziecka mówiono i pisano wiele. Arystoteles, Jan Ludwik Vives, Andrzej Frycz Modrzewski, Jan Jakub Rousseau, Grzegorz Piramowicz, Maria Montessori, Janusz Korczak – to tylko niektóre osoby, które zabierały głos w sprawie znaczenia rodziny w życiu, a szczególnie edukacji dziecka. Zagadnienie zależności rodziny i edukacji wciąż wzbudza żywe dyskusje, zarówno dotyczące perspektywy teraźniejszej, jak i przyszłej.

Ta ważna kwestia stała się tematem, cyklicznie odbywającej się pod patronatem Dziekan WSE prof. dr hab. Agnieszki Cybal-Michalskiej, Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej z cyklu „Edukacja wczoraj, dziś i jutro”. Celem tegorocznej, IX już odsłony konferencji, z tytułowanej „Rola rodziny w edukacji – jaka była, jaka jest i jaka być powinna?” jest dyskusja nad wpływem rodziny na proces edukacji, w odniesieniu do rozważań teoretycznych i rozwiązań praktycznych. Organizatorzy – Zakład Historii Kultury i Edukacji oraz Koło Naukowe Historii Kultury i Edukacji działające na Wydziale Studiów Edukacyjnych UAM – zaprosili do udziału badaczy zajmujących się różnymi aspektami owych zależności między rodziną a edukacją. Podczas obrad podjęto więc zagadnienia dotyczące następujących pól badawczych: rodzina a edukacja w badaniach historyczno-pedagogicznych, historycznych; miejsce rodziny w (systemie) edukacji; role członków rodziny wobec edukacji; wzajemne oddziaływania edukacyjne w obrębie rodziny; refleksja nad wyzwaniem współczesnej rodziny.

10 czerwca 2024 roku o godz. 10:00 prof. dr hab. Dorota Żołądz-Strzelczyk, kierowniczka Zakładu Historii Kultury i Edukacji WSE UAM, dokonała otwarcia konferencji. Pierwszej części obrad, zatytułowanej „Rodzina staropolska – wybrane konteksty”, przewodniczyła prof. UKW dr hab. Monika Nawrot-Borowska (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy). Inaugurujące wystąpienie, zatytułowane „Rodzina staropolska – znane źródła, nowe interpretacje”, wybitnego historyka i demografa prof. dra hab. Cezarego Kuklo (Uniwersytet w Białymstoku), naświetliło zebranych nowe możliwości odczytywania staropolskich źródeł do badań nad rodziną i edukacją. Następnie, uznana historyczka, prof. dr hab. Dorota Żołądz-Strzelczyk (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), w swoim referacie: „Rodzina w czasach stanisławowskich na przykładzie Jana Mikołaja i Ludwiki Marii z Rzewuskich Chodkiewiczów” w erudycyjny sposób przedstawiła wpływ decyzji rodziny Chodkiewiczów na edukację swoich dzieci. Ostatnim prelegentem pierwszej części obrad był dr Michał Nowicki (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), który zaprezentował „Rodzinę w teatrze wartości w staropolskiej edukacji jezuickiej”, zwracając szczególną uwagę na możliwości źródłowe w analizie podjętych rozważań. Po inspirującej dyskusji nad wpływem rodziny na edukację dzieci odbyła się krótka przerwa.

Drugi obszar rozważań konferencyjnych, zatytułowany „Rodzina dziewiętnastowieczna – wybrane konteksty”, prowadzonych przez prof. dr hab. Dorotę Żołądz-Strzelczyk, rozpoczęło wystąpienie znanej i cenionej badaczki – prof. UKW dr hab. Moniki Nawrot-Borowskiej (Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy) pod tytułem: „Funkcja edukacyjna rodziny polskiej okresu zaborów”. Prelegentka zwróciła uwagę nie tylko na kontekst polityczno-społeczny wpływający na kształtowanie się zależności rodzina – edukacja, ale także na możliwości źródłowe do prowadzenia badań nad owymi zależnościami. W dalszej kolejności, uznana badaczka – prof. UMCS dr hab. Renata Bednarz-Grzybek (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie), w interesujący sposób zaprezentowała zebranych referat: „Rodzina i jej obowiązki wobec najmłodszych na łamach czasopisma „Bluszcz” (1865-1918)”, w którym zwróciła uwagę z jednej strony na postulatowość poglądów dotyczących wpływu rodziców na edukację swoich dzieci, z drugiej – na doniesienia o realnych przykładach edukacyjnych oddziaływań rodzicielskich. Następnie, prof. UAM dr hab. Katarzyna Kabacińska-Łuczak (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) w swoim wystąpieniu scharakteryzowała relacje rodzinne na łamach wybranej codziennej prasy wielkopolskiej w II połowie XIX wieku, podnosząc szczególnie kwestie negatywnych przykładów oddziaływań wychowawczych rodziców publikowanych na łamach wielkopolskich czasopism. Pani Agata Cieślik (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), przedstawicielka i prezeska Koła Naukowego Historii Kultury i Edukacji WSE UAM, interesująco i wnikliwie zaprezentowała zebranych referat: „Jak Polki winny wychowywać swoje dzieci? Porady dla matek zamieszczane na łamach „Głosu Wielkopolanek” w 1908 roku”, w którym zwróciła uwagę na podnoszenie na łamach czasopisma kwestii edukacji kobiet. Na zakończenie tej części obrad mgr Sarah Taylor-Jaskólska (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), w pasjonujący sposób wygłosiła referat, zatytułowany

„Królowa Wiktorija i jej dzieci: edukacja i wartości rodzinne w epoce wiktoriańskiej”, podczas którego dokonała wieloaspektowej analizy przyczyn i skutków prowadzenia edukacji w rodzinie królowej Wiktorii. Po merytorycznej wymianie poglądów odbyła się przerwa obiadowa.

Trzecią część konferencji, pod hasłem: „Rodzina współczesna – wybrane konteksty”, której przewodniczyła prof. UAM dr hab. Katarzyna Kabacińska-Łuczak (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), rozpoczęło wystąpienie znanej badaczki, dr Magdaleny Barańskiej (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), zatytułowane „Rodzina – nieprofesjonalni doradcy zawodowi”. Prelegentka w kompetentny sposób zapoznała zebranych ze współczesnymi kontekstami wpływu rodziny na etapy edukacji dziecka. W dalszej kolejności, znana badaczka – dr Anna Wojewoda (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) przedstawiła referat pod tytułem „Współcześni rodzice w systemie szkoły powszechnej – refleksje z perspektywy wychowawcy klasy”, w którym omówiła przykładowe sytuacje wpływu rodziców na edukację dziecka i możliwości współpracy wychowawcy z rodzicami. Na zakończenie konferencji mgr Klaudia Suhecka (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) w interesujący sposób zaprezentowała referat: „Wizerunek rodziny na łamach czasopiśma „Świerszczyk” w latach 1945-1948 w powojennej rzeczywistości”, w którym zwróciła uwagę na kontekst społeczno-polityczny wpływający na kształtowanie się obrazu rodziny na łamach „Świerszczyka”.

Konferencję zakończył dr Michał Nowicki (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), dziękując prelegentom nie tylko za przedmiotowe i rzeczowe wystąpienia, ale przede wszystkim za interesujące, erudycyjne i merytoryczne głosy w dyskusji, inspirujące do eksplorowania kolejnych obszarów badawczych, zarówno w kontekście historycznym, jak i współczesnym. Zaproponowano zakresy tematyczne: modele współczesnej rodziny a szkolnictwo alternatywne; edukacja o rodzinie; badania o rodzinie w obliczu przemian społecznych, politycznych, kulturowych; rodzina a edukacja w kulturze; rodzina a edukacja w badaniach archeologicznych, filozoficznych, socjologicznych, literaturoznawczych.

Katarzyna Kabacińska-Łuczak

ORCID: 0000-0001-8098-3403